

سبک زندگی اسلامی و بهزیستی روانشناختی

تألیف:

دکتر معصومه بهبودی - زهرا واحدی طزرقی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سبک زندگی اسلامی و بهزیستی روانشناختی

تالیف:

زهرا واحدی طزرقی

دکتر معصومه بهبودی

انتشارات موجک (ناشر دانشگاهی)

سرشناسه: واحدی طزرقی، زهرا،
عنوان و نام پدیدآور: سبک زندگی اسلامی و بهزیستی روانشناختی / تالیف زهرا واحدی طزرقی، معصومه بهبودی.

مشخصات نشر: تهران: انتشارات موجک، ۱۴۰۲.

مشخصات ظاهری: ۱۲۵ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۹۴-۶۳۴-۱

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

موضوع: شیوه زندگی -- جنبه‌های مذهبی - اسلام

موضوع: *Religious aspects -- Islam -- Lifestyles

موضوع: راه و رسم زندگی (اسلام)

موضوع: *Religious aspects -- Islam -- Conduct of life

موضوع: زندگی -- جنبه‌های مذهبی - اسلام

موضوع: *Religious aspects -- Islam -- Life

موضوع: اخلاق اسلامی

موضوع: Islamic ethics

شناسه افزوده: بهبودی، معصومه، ۱۳۵۳-

رده بندی کنگره: BP۲۵۸

رده بندی دیویی: ۲۹۷/۷۲

شماره کتابشناسی ملی: ۹۳۱۴۰۳۷

اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیبا

انتشارات موجک (ناشر دانشگاهی)

واتساپ: ۰۹۳۶۳۰۳۱۲۵۸ کانال: telegram.me/mojak1

تلفن مرکز پخش: ۰۲۶۳۲۷۰۵۳۱۸ - ۰۲۶۳۲۷۰۲۶۵۹ - ۰۲۶۶۱۲۷۵۹۳ - ۰۲۱۶۶۴۲۹۷۳۳

ایمیل: mojakpublication@yahoo.com

سایت: www.mojak.ir اینستاگرام: mojakpublication

عنوان: سبک زندگی اسلامی و بهزیستی روانشناختی

تالیف: زهرا واحدی طزرقی، دکتر معصومه بهبودی

مشخصات ظاهری: ۱۲۵ صفحه، قطع وزیری

چاپ اول: تابستان ۱۴۰۲، تیراژ: ۵۰۰ جلد

قیمت: ۲۰۶۰۰۰۰ ریال، شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۹۴-۶۳۴-۱

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر برای انتشارات موجک محفوظ است. هیچ شخص حقیقی و حقوقی حق چاپ و تکثیر این اثر را به هر شکل و صورت اعم از فتوکپی، چاپ کتاب و ... را ندارد. متخلفین به موجب بند ۵ ماده قانون حمایت از ناشرین تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

پیش‌گفتار..... ۹

فصل اول: کلیات ۱۱

۱-۱ مقدمه ۱۱

۲-۱ تشریح موضوع کتاب ۱۲

۳-۱ اهمیت موضوع ۱۵

۴-۱ تعریف بهزیستی روانشناختی ۱۶

۵-۱ تعریف سبک زندگی اسلامی ۱۷

۶-۱ تعریف رشد اخلاقی ۱۷

فصل دوم: اخلاق اسلامی ۱۹

۱-۲ تعاریف اخلاق ۱۹

۲-۲ رویکردهای فلسفی اخلاق ۲۰

۳-۲ دیدگاه‌ها و نظریه‌های غایت‌گرایانه ۲۰

۴-۲ دیدگاه‌ها و نظریه‌های وظیفه‌گرایانه ۲۰

۵-۲ استدلال اخلاقی ۲۲

فصل سوم: نظریه‌های استدلال اخلاقی ۲۵

۱-۳ نظریه‌های پایانه در زمینه استدلال اخلاقی ۲۵

۲-۳ نظریه کلبرگ ۲۶

- ۳-۳ نظریه گلیگان ۲۹
- ۴-۳ نظریه رست ۳۰
- ۵-۳ الگوهای استدلال اخلاقی ۳۱
- ۶-۳ الگوهای درونی سازی ۳۲
- ۷-۳ الگوهای سازنده گرایی ۳۲

فصل چهارم: رشد اخلاقی کودکان ۳۵

- ۱-۴ فرایند شکل گیری رشد اخلاقی کودکان ۳۵
- ۲-۴ نظریه یادگیری اجتماعی و رشد اخلاق ۳۷
- ۱-۲-۴ دیدگاه غیرشناختی آیزنگ ۳۸
- ۲-۲-۴ دیدگاه شناخت گرایان ۳۹
- ۳-۴ نظریه روان تحلیل گری و رشد اخلاق ۴۰
- ۴-۴ نظریه های شناختی و رشد اخلاق ۴۲
- ۱-۴-۴ نظریه پیازه و رشد قضاوت اخلاقی ۴۲
- ۲-۴-۴ مراحل رشد اخلاقی از دیدگاه پیازه ۴۳
- ۳-۴-۴ کهلبرگ و شرح مراحل اخلاقی ۴۷
- ۵-۴ شیوه های تربیتی و آموزش والدین در رشد اخلاقی کودکان ۴۹
- ۱-۵-۴ القای شناختی ۴۹
- ۲-۵-۴ شیوه تربیتی مقتدرانه (پاسخ دهی / محبت) ۵۰
- ۳-۵-۴ تنظیم توقع و انتظار از کودک و تعیین حدود ۵۰
- ۴-۵-۴ الگوهای رفتار اجتماعی - اخلاقی ۵۱
- ۵-۵-۴ خانواده باز و دموکراتیک و شیوه حل و فصل تعارض ۵۱

فصل پنجم: بهزیستی روانشناختی ۵۳

- ۱-۵ مفهوم سلامت روانشناختی ۵۳

۵۶.....	۲-۵ انواع بهزیستی
۵۶.....	۱-۲-۵ بهزیستی ذهنی
۵۷.....	۲-۲-۵ بهزیستی هیجانی
۵۷.....	۳-۲-۵ بهزیستی اجتماعی
۵۷.....	۴-۲-۵ بهزیستی معنوی
۵۸.....	۵-۲-۵ بهزیستی روانشناختی
۶۰.....	۳-۵ مولفه‌های بهزیستی روانشناختی
۶۰.....	۱-۳-۵ پذیرش خود
۶۰.....	۲-۳-۵ برقراری ارتباط مثبت با دیگران
۶۱.....	۳-۳-۵ خودمختاری
۶۱.....	۴-۳-۵ تسلط بر محیط
۶۱.....	۵-۳-۵ رشد فردی
۶۲.....	۶-۳-۵ زندگی هدفمند
۶۲.....	۴-۵ عوامل موثر بر بهزیستی روانشناختی
۶۲.....	۱-۴-۵ رضایت از زندگی
۶۳.....	۲-۴-۵ شادی و خوش بینی
۶۳.....	۳-۴-۵ رشد و بالندگی فردی
۶۴.....	۴-۴-۵ روابط مثبت با دیگران
۶۴.....	۵-۴-۵ استقلال یا خود پیروی
۶۴.....	۵-۵ نظریه‌های بهزیستی روانشناختی

۶۹..... فصل ششم: سبک زندگی اسلامی.....

۶۹.....	۱-۶ مفهوم سبک زندگی
۷۱.....	۲-۶ تعاریف سبک زندگی
۷۴.....	۳-۶ مولفه‌های سبک زندگی

- ۴-۶ ویژگی‌های سبک زندگی ۷۵
- ۵-۶ سبک زندگی اسلامی ۷۷
- ۶-۶ عوامل ایجاد سبک زندگی اسلامی ۷۹
- ۷-۶ توحید و سبک زندگی اسلامی ۸۱

فصل هفتم: مروری بر تحقیقات مشابه ۸۵

- ۱-۷ تحقیقات داخلی ۸۵
- ۲-۷ تحقیقات خارجی ۹۲

فصل هشتم: مطالعه موردی ۹۵

- ۱-۸ جامعه آماری ۹۵
- ۲-۸ ابزار گردآوری اطلاعات ۹۵
- ۳-۸ یافته‌های توصیفی ۹۷
- ۴-۸ بررسی سوالات ۱۰۰

فصل نهم: جمع‌بندی ۱۰۷

- ۱-۹ نتیجه‌گیری ۱۰۷
- ۲-۹ پیشنهادها ۱۱۳

منابع ۱۱۵

- منابع فارسی ۱۱۵
- منابع انگلیسی ۱۲۳

پیش‌گفتار

با اینکه بشر امروزی در عرصه‌های گوناگون، به ویژه در قلمرو علم و فن آوری به موفقیت‌های چشم‌گیر دست یافته است، اما در مقوله اخلاق و تربیت اخلاقی با چالش‌ها و مشکلات زیادی دست به‌گریبان است. وجود مسائل و چالش‌های گوناگون غیراخلاقی در جوامع بشری، پرداختن به دیدگاه‌ها و اندیشه‌های جدید و تلاش برای حل کردن این مسائل را ضروری می‌نماید (نوروزی و عاطفت دوست، ۱۳۹۰). این تأکید از نظر پژوهشی در تعداد پژوهش‌هایی که طی سال‌های اخیر در مورد رابطه رفتار و ارزش‌های اخلاقی با متغیرهای مختلف در مجلات علمی-پژوهشی منتشر شده به خوبی قابل رؤیت است. در عین حال این توجه، خبر از زنده شدن مجدد نیاز به معیارهای اخلاقی برای هدایت رفتارهای انسانی دارد (گریو و استفن^۱، ۲۰۰۸). در حضور و تسلط ارزش‌های اخلاقی است که تا اندازه زیادی می‌توان رفتارهای مطلوب و انسانی را انتظار داشت. در سیر تاریخی تحولات مختلف بشر، هرگاه اخلاقیات تضعیف شده‌اند راه برای اشکال مختلف رفتارهای انحرافی باز شده است. در مقابل هرگاه ارزش‌های اخلاقی به صورت مسلطی در بین افراد جوامع مختلف رواج یافته، راه بر روی رفتارهای غیرانسانی بسته شده است. همین امر باعث گردیده تا محققان، اندیشمندان و صاحب‌نظران و حتی سیاستگذاران نیاز شدیدی را به داده‌های تجربی مربوط به نحوه تصمیم‌گیری اخلاقی احساس نمایند. علاوه بر توجه و نیاز به رعایت استانداردهای اخلاقی در محیط‌های مختلف، نحوه ادراک افراد از رعایت و حمایت ارزش‌ها و رفتارهای اخلاقی به عنوان یک شاخص روانشناختی نیز از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است (بوسلیکی، ۱۳۹۸). کتاب حاضر با هدف بررسی رابطه‌ی سبک زندگی اسلامی والدین با رشد اخلاقی و بهزیستی روانشناختی دانش‌آموزان پسر شرق شهر تهران تألیف شد. یافته‌ها نشان داد بین دو متغیر سبک زندگی اسلامی والدین با رشد اخلاقی و بهزیستی روانشناختی فرزندان پسرشان همبستگی مثبت و معناداری وجود دارد. بین سبک زندگی

¹ Grave & Stephen

اسلامی والدین با مولفه‌های رشد اخلاقی فرزندشان؛ اخلاق زیست محیطی، اخلاق فردی، اخلاق در مناسبات خانوادگی، اخلاق اجتماعی و اخلاق انسانی ارتباط و همبستگی معناداری مشاهده نشده است. اما بین سبک زندگی اسلامی والدین با اخلاق متعالی فرزندان پسر ارتباط و همبستگی مثبت و معناداری وجود دارد؛ بدین معنی که با افزایش سطح و میزان سبک زندگی اسلامی والدین، میزان و سطح اخلاق متعالی در فرزندان پسرشان افزایش و ارتقاء پیدا می‌کند. همچنین بین سبک زندگی اسلامی والدین با مولفه‌های بهزیستی روانشناختی فرزندشان؛ روابط مثبت با دیگران، خودمختاری یا استقلال، زندگی هدفمند و رشد فردی ارتباط و همبستگی معناداری مشاهده نشده است. اما بین سبک زندگی اسلامی والدین با پذیرش خود و تسلط بر محیط فرزندان پسر ارتباط و همبستگی مثبت و معناداری وجود دارد؛ بدین معنی که با افزایش سطح و میزان سبک زندگی اسلامی والدین، میزان و سطح دو مولفه بهزیستی روانشناختی؛ پذیرش خود و تسلط بر محیط در فرزندان پسرشان افزایش و ارتقاء پیدا می‌کند.

شیوه سازماندهی کتاب حاضر به صورت زیر می‌باشد.

فصل اول: کلیات

فصل دوم: اخلاق اسلامی

فصل سوم: نظریه‌های استدلال اخلاقی

فصل چهارم: رشد اخلاقی کودکان

فصل پنجم: بهزیستی روانشناختی

فصل ششم: سبک زندگی اسلامی

فصل هفتم: مروری بر تحقیقات مشابه

فصل هشتم: مطالعه موردی

فصل نهم: جمع‌بندی

در پایان، بر خود لازم می‌دانیم که از همه عزیزان و بزرگوارانی که در مراحل گوناگون آماده سازی این کتاب ما را یاری نموده‌اند، صمیمانه تقدیر و تشکر نمائیم.

زهره واحدی طرزرقی، دکتر معصومه بهبودی

تابستان ۱۴۰۲

Islamic Lifestyle and Psychological Well-Being

Zahra Vahedi Tazarghi

Dr. Masoume Behbodi

مساله ((رشد اخلاقی)) در طول قرن‌ها از مهمترین مسایل اجتماعی مورد توجه بوده است. مسایل اخلاقی در زمان ما اهمیت ویژه‌ای دارد، چرا که نظریه پردازان مختلفی هر یک بنا بر زمینه ایدئولوژیکی و فرهنگی در این زمینه نظریه پردازی نموده‌اند و اکثر آنها نتوانسته اند از زندگی عرفی انسان فراتر رفته و بنیان‌های روحانی و عقلانی و انگیزشی در اخلاق را که ریشه در خلقت الهی و فطرت آدمی دارد مورد توجه قرار دهند.

در حوزه تعلیم و تربیت یکی از مهم‌ترین، تأثیرگذارترین و در عین حال، دشوارترین مباحث، رشد اخلاقی و اخلاقی بارآوردن کودکان است. از این رو، پرداختن به مباحث مربوط به اخلاق و به تبع آن رشد اخلاقی از جایگاه رفیعی برخوردار است.

در مورد شکل‌گیری اخلاق نظریه‌های گوناگونی وجود دارد که هر یک بر جنبه متفاوتی از اصول اخلاقی تأکید می‌کنند. در نظریه روان تحلیل‌گری بر جنبه احساسی شکل‌گیری وجدان فروید، و گناه به عنوان عوامل برانگیزاننده رفتار خوب به ویژه همانندسازی تأکید می‌شود. براساس نظریه رفتارنگری، تقویت مثبت، علت داشتن نیز استانداردهای اخلاقی در افراد است. در نظریه شناختی تحولی بر تفکر و توانایی استدلال کودکان و در نظریه یادگیری اجتماعی، بر نحوه‌ای که رفتار اخلاقی از طریق تقویت و سرمشق‌گیری از الگو آموخته می‌شود، تأکید می‌شود.

ISBN : 978-600-994-634-1

9 786009 946341